

20 de ani fără comunism – 20 de ani de libertate

Timpul nu ajută memoriei, doar cicatrizează rănilor. Nu vom analiza fenomenul medical al convalescenței, ci enunțăm aforistic capacitatea omului de a se lepăda de efectele comunismului și de a memora istoria recentă.

Anul 1989 reprezintă în conștiința colectivă a românilor o piatră de temelie în dobândirea libertății. Însă lupta pentru dezrădăcinarea structurilor comuniste din aparatul locomotor al organelor statului, a înregistrat o sumă deloc neglijabilă de sacrificii.

Cum pledăm noi astăzi pentru ce a devenit din România? Vinovat pentru ardoarea cu care am înlăturat dictatura comunistă și am înțeles să ne trăim libertatea? Nevinovat pentru hoție, corupție, jocuri politice și îmbogățirea prin mijloace nedemne? Acestea sunt aspectele care frământă opinia publică. Suntem datori predecesorilor noștri, martirii din 1989, să facem un bilanț al ultimilor 20 de ani. Putem astfel să decidem, în raport cu pierderile și câștigurile rememorate, încotro trebuie îndreptată România.

Academia Evanghelică Transilvania (AET) a organizat în parteneriat cu Fundația Konrad Adenauer (KAS) și Forumul Democrat al Germanilor din Sibiu (FDGS) în perioada 4 – 6 noiembrie 2009 simpozionul cu tema “20 de ani fără comunism – 20 de ani de libertate”. S-a reușit o evocare de ansamblu a istoriei recente din prisma evoluției României din 1989 încoace.

Această temă a debutat prin cuvintele de salut ale invitaților: protopop pr. Dietrich Galter – președinte AET, dr. Holger Dix – director KAS, dr. Hans Klein – președinte al Forumului Democrat al Germanilor din Sibiu, Thomas Gerlach – consul general al Republicii Federale Germania din Sibiu și coordonatorul de proiecte al AET – dl. Roger Pârvu. Înalt Prea Sfinția Sa – Mitropolit al Ardealului, dr. Laurențiu Streza a rostit mesajul Prea Fericirii Sale, Patriarhul Daniel, felicitând organizatorii pentru inițiativă.

Debutul conferinței a marcat o trecere în revistă a dezvoltării Europei de Est în perioada 1989 – 2009. Dr. Anneli Ute Gabanyi, cercetător al Institutului German pentru Afaceri Internaționale și de Securitate al Organizației “Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)” / “Fundația pentru Știință și Politică” a evocat inițiativele gorbacioviste de întărire a libertății și democrației în Uniunea Sovietică și în rândul aliaților răsăriteni. Odată creată premisa prin dizolvarea nomenclurii și dictaturii comuniste, s-a recurs la democratizarea societății. Uniunea Europeană și Forțele NATO s-au angajat astfel în asigurarea unui trai decent și protejarea statelor estice. Actualul “Sfat Popular”, UE, sprijină valorile libertății, instaurând ordinea în ceea ce era odată, România în anarhie.

Fost ambasador al României în Finlanda, d-na Smaranda Enache, actualmente copreședinte al societății civice Liga Pro Europa, a prezentat contractul social nescris dintre stat și popor. Drepturile și obligațiile celor două părți sunt de a ridica și soluționa probleme de natura a servi, după cum spune Platon, “binelui comun”. Societatea civilă militantă și activă apare în concepția d-nei Enache sub forma mentalității orizontale a civilului în raport cu ideologia verticală a puterii de stat. Principalele valori de ocrotit în cadrul unei societăți libere sunt astfel familia, biserica și pacea etnică.

Recunoașterea statutului minorităților s-a oficializat în trecerea spre capitalism prin libertatea acestora de a-și apăra, afirma și practica identitatea. Astfel, conf. univ. dr. Vasile Ciobanu din cadrul Universității “Lucian Blaga” Sibiu, a oferit o privire de ansamblu asupra minorităților naționale și evoluției acestora în ultimii 20 de ani. S-au luat în calcul problemele specifice cu privire la comunitățile interetnice și s-au evidențiat politicile publice adoptate. Astfel, distingem: garantarea și asigurarea protecției minorităților, mecanismul instituțional de promovare a identității etnice, reprezentarea parlamentară a minorităților naționale, necesitatea conservării limbii, tradițiilor și culturii acestora.

O poziție critică și personală a adoptat Cătălin Ștefănescu, redactorul emisiunii “Garantat 100 %” a postului public TVR1, față de dezvoltarea vieții culturale românești între 1989 și 2009. “Tezaurăm, depozitând pentru a supraviețui spiritual” este definiția dată poporului conservator român. Sub aspectul evoluției culturale recunoaștem însă cultura ca aparținând încă elitei. Însăși prezența la un act artistic, dar și activitatea de evaluare, jurizare, analizare a acestuia fiind preponderent o manifestare a principiului “trăim prost, dar suntem culți”

Mișcările de stradă s-au manifestat chiar și după revoluția din 1989. Astfel, Conf. univ. dr. Gabriel Andreescu din cadrul Facultății Pentru Științe Politice / SNSPA București a vorbit despre demonstrațiile publice, clasificate în proteste, acțiuni de natură sindicală și demonstrații politice. Ultimele au avut preponderent caracterul unor acțiuni manipulate, găsindu-și soluționarea la masa tratativelor. Efectul scontat al acestora, cel de lovitură de stat, nu s-a realizat. Andreescu s-a axat în discurs preponderent pe protestele manifestate la adresa noii puteri din 1990. Astfel, în 12 ianuarie 1990, ziua de doliu național în amintirea victimelor revoluției, s-au desfășurat demonstrațiile civililor împotriva noii elite aflate la putere. Iar în primăvara aceluiași an, Bucureștiul a găzduit în zona declarată “liberă de comunism – km 0 al democrației” celebrele “Manifestații din Piața Universității”.

Numărând actualmente ca. 1700000 de suflete, comunitatea maghiara din România a suferit de-a lungul timpului de claustrofobia drepturilor restrânse. Reprezentant maghiarilor din România, fost ministru pentru minorități, actualmente consilier prezidențial pentru minorități, Peter Eckstein Kovacs a realizat “un mic pomelnic” al luptei maghiarilor pentru câștigarea autonomiei și recunoașterea drepturilor ca minoritate națională. S-a vorbit despre constituirea, activitatea și inițiativele UDMR din 1989 și până astăzi. S-a dorit recunoașterea minorităților naționale ca factor constitutiv al statului, crearea unor condiții sociale pentru toate minoritățile pentru ca cetățenii să-și poată asuma, păstra și cultiva identitatea națională. A fost instituită în anii ‘90 folosirea limbii materne – pentru minoritățile etnice – în justiție și administrație publică.

Principală evoluție a României din 1989 până în prezent, a fost cea economică. Resursele financiare definesc bazele unei vieți decente, iar oricât de sceptici s-ar arăta unii, “banii totuși îl fac pe om” mai ales într-o societate unde conduce puterea banului. Av. drd. Florentina Adriana Albu a oferit o imagine de ansamblu privind evoluția economică a României în drumul spre UE. S-a evidențiat trecerea, după înlăturarea regimului comunist, de la o economie planificată excesiv și centralizată la o economie de piață, s-a legiferat politica economico-financiară. S-a recurs la privatizarea industriei, dezvoltarea pieței asigurărilor, dezvoltarea comerțului prin echipamente și tehnică economică de know-how, înființarea băncilor comerciale și de asemenea a societăților comerciale.

Problematica raportului stat – culte a fost expusă critic de lect. dr. George Enache, reprezentant al Universității “Dunărea de Jos” din Galați. Realizând o incursiune în timp, acesta a luminat drumul cultelor în evoluția dinaintea și după 1989. Politica de atragere și conlucrare a regimului comunist față de culte a generat numeroase dispute mai ales datorită ideii de unitate a religiei în România. Dr. George Enache a evidențiat de asemenea desființarea și controlarea grupurilor de intelectuali clerici, precum și contaminarea mediilor ecleziastice prin atragerea de informatori ai securității din aceste medii.

Acum, la 20 de ani de la înlăturarea regimului comunist suntem în fața unei ecuații aparent simple. Avem două cunoscute: privirea de ansamblu asupra schimbărilor survenite în societate și sacrificiul mental, fizic al poporului român. Necunoscuta? Au meritat aceste sacrificii?

Dacă celelalte țări dominate de socialism au desfășurat revolte de catifea, poporul român s-a confruntat cu o revoluție sângeroasă pentru câștigarea libertății. De aceea este necesară conservarea istoriei recente a României prin unirea pieselor de puzzle din diferite domenii înfățișate în cadrul acestei conferințe. Este astfel de apreciat inițiativa Academiei Evanghelice Transilvania, a Fundației Konrad Adenauer și a Forumului Democrat al Germanilor din Sibiu de a publica prelegerile acestei conferințe.